

Dohányárusok Közlönye

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTÖZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.

Egyes példány nem kapható.

Előfizetési ár fél évre 5 korona.

Előfizetni csak fél évenként lehet.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Nagy János-utca 1 B.
hova az előfizetési összeget, valamint a
kéziratok küldendőik.

Előfizetési ár fél évre 5 korona.

Kéziratok nem lesznek visszatulajdonosra.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

TARTALOM. A magyar dohánymonopolium jövője. — Az osztrák szivarok behozatala. — Az új zóna. — Vegyesek.

A magyar dohánymonopolium jövője.

A sajtónak nem csak az a feladata, hogy időrendben jelezze mindazt, mi napról-napra történik, nem csak az a feladata, hogy nyilvántartsa azokat a multból merített és a mai viszonyokkal összehasonlított eseteket, melyek megjavításra szorulnak, hanem ellenkezőleg feladatai közé tartozik az is, megvizsgálni és mérlegelni, hogy a jelenlegi intézmények a jövőben károsak vagy hasznosak lesznek-e. Különösen a szaklapnak feladata ez. A szaklapnak, mely csak egy bizonyos osztály érdekeivel foglalkozik, kötelessége figyelmét a jövőre is kiterjeszteni és megvizsgálni, hogy nem-e jár az a jövőben hátránnyal, ami még jelenleg megállja helyét.

És valóban drasztikus példát találunk rögtön állításunk igazolására, ha figyelemmel vizsgáljuk azokat az óriási hibákat, melyek mai napság a dohánymonopoliumhoz fűződnek.

Hol állna ma a dohánymonopolium, ha szervezete és nehézkes adminisztrációja, melyeket az előbbi években léptettek életbe, módosítottak volna. Minden esetre tekintettel kell lennünk oly dolgokra, melyekért egy magyar kormány, illetőleg pénzügyi vezető sem tehető felelőssé, miután az ötven éves dohánymonopolium vezetése éveken keresztül idegen kezekben volt; de végre is hiba csak hiba marad és senki sem fogja kérdezni, hogy ki követte el. A hibák azonban a jövőben mégis kereserösen megszorzulják magukat és mikor bevezetésünkben megállítjuk, hogy a jelenlegi helyzetek módosításánál a jövőre nézve tekintettel kell lenni, azt hisszük, hogy ez a még ifjú dohánymonopoliumunkra csak jó befolyással lehet.

Évek előtt Ausztria kormányával egyetértve innen is tul is felállították a dohányjövődéket. Az eszme kitűnő volt, s épen azért felmerült az a kérdés, hogy miért nem történt meg ez már előbb? Mert miképen működhetik másképp oly iparág, mely sok millió értékű árut állít elő, mint úgy, hogy teljes önállósága úgy a gyártásban, mint a vezetésben megőriztessék? Hogyan lehet az hálás dolog, hogy egy ily nagyipar és kereskedelem valójában oly szigorú hivatalos módon vezetessék anélkül, kik százaknak érdekeit szétrombolják, kik egy ily nagyipar és annak kereskedelméhez vannak fűzve?

És mégis mi történt? Felállították a magy. kir. dohányjövődéki központi igazgatóságot, melynek hatáskörébe tartoznak a dohánymonopoliumhoz tartozó összes

ügyek. Pedig ez nem így van! Alája vannak rendelve a m. kir. doh. jöv. igazgatóságnak az összes gyártásra vonatkozó ügyek; sőt ha hajszálhasogatók akarnánk lenni, úgy azt kellene mondanunk, hogy még ezek sem tökéletesen; de hol marad most még az elárúsítás? Hova tartozik az, ki rendelkezik a fölött?

A dohányárusítási ügynek legfőbb fóruma a pénzügyminiszterium XIII. ügyosztálya. Innen indulnak ki a rendeletek a dohányraktárhoz, pénzügyigazgatóságokhoz, dohánybeváltó hivatalokhoz stb. Megtörténik az az eset, hogy pld. egy szükséges új fajta szivar behozásánál a dohányjöv. igazgatóságnak, melynek első sorban kell erről tudomással bírnia, a pénzügyminiszteriumhoz e felől véleményét kell felterjesztenie. Innen megy a tervezet Bécsbe, s ha ott a reánk nézve fontos szivarfajta nem talál kedvező fogadtatásra, akkor elmarad annak behozatala.

Igy tehát a magy. kir. dohányjövődék akarata két oldalról is meg van kötve. Előterjesztését először a pénzügyminiszteriumnak kell jóváhagyni, ha ez megtörtént, akkor az osztrák dohányjövődék mondja ki döntő szavát.

Mi azonban az ügyet tovább követtük. Vegyük azt az esetet, hogy az újítás Ausztriában elfogadásra talál. Akkor itt is Ausztriában is minta-szivarokat gyártanak. Magától értetődik, hogy mindegyik jövődék azon van, hogy ezek olyformában készüljenek, mint ahogy az megkívánatik. Mikor ez már megvan, akkor tűnik ki még csak igazán, hogy mily abszurdum az ügyvezetésnek két felé osztása. Megkezdődnek a tárgyalások a legkisebb részletekig a pénzügyminiszterium és a dohányjövődék igazgatóság között a bevezetés és árusításra vonatkozólag. És ez rendszeren oly hosszú ideig tart, hogy az új szivarfajta már nem szükséges, mert a publikum ízlése megváltozott.

Épen így volt ez a „Hunnia“ szivarakkal, melyeknek bevezetése ép úgy Ausztriától függött és miután ott annak fogyasztására nem nagy hajlandóság mutatkozott s kis mennyiségben hozták piacra.

Ki tudja, hogy ha az osztrák viszonyoknak nem is felelt meg, nem-e eredményezett volna nálunk óriási fogyasztást; azonban a bevezetés lassúsága úgy az elárúsítók, mint a fogyasztók kedvét elvette, így történt aztán, amit már akkor is állítottunk, hogy ez a szivarfajta a legrosszabb árucikké egyike.

És így a dohánymonopoliumnak nem nagyon rózsás jövőjét látjuk, ha e jelenlegi viszás helyzetnek véget nem vetnek. Ha már ilyenek a viszonyok, hogy a magyar dohánymonopolium, melynek egész

más dohányzó közönsége is anyagja van, mint az osztráknak, egyértelműleg jár el Ausztriával a legfontosabb dolgokban, úgy csak maga alatt vágja a fát, ha úgy jár el, mint azt ecseteltük. Mellőzzük most az óriási költségeket, melyek abból származtak, hogy a 80 millió korona állami bevétel mellett két főhivatal van felállítva. Van talán valami más ressortja a pénzügyi kormányzatnak, mely így kétféle volna osztva?

Azonban az anyagi kérdés, melyet itt tekintetbe veszünk, alárendelt szerepet játszik, mert végre is a dohánymonopolium meghozza csinos hasznát és habár a jövedelem szintén adónak tekinthető, a mérlegnek még sem szabad itt hiányt szenvedni.

Akinek van az teheti! mondja a német. Megfoghatatlan azonban az, hogy fenn tartanak egy olyan állapotot, melyet még Ausztriában is legnagyobb részt mellőznek.

Ott, ahol az üzletvezetés megnehezítéséről, a bevételek csökkenéséről és az elárúsítók és közönség érdekeiről van szó, csak megfogja találni az igazi utat, az utattörő bölcsesség, hogy megnyissa kapuit a haladás előtt és előre megyünk, nem pedig visszafelé. A dohánymonopolium jövője a mostani pénzügyi vezető Öméltósága Lukács pénzügyminiszter ur kezébe van letéve.

Tudjuk jól, hogy már sokszor feküdt előtte a két ügyvezetés egybeolvasztásának terve. Tudjuk azt is, hogy ő a dohánymonopolium terén teljesen járatos. Megbízunk bölcsességében, hogy e kérdést végre maga fogja tanulmányozni és reá fog jönni, hogy mily nehéz terheket ró a dohánymonopolium megosztása az egészre.

Nem szenved kétséget, hogy ez állapotok előbb-utóbb megfognak szűnni, mert hátránya lépésről-lépésre kimutatható. Miért késnek tehát a kivitellel? Minél előbb, annál jobb!

Az osztrák szivarok behozatala.

Nem így dologról van most szó, mert újra és ismét vissza kell térnünk arra az állapotra, hogy Magyarországban nagyon sok osztrák szivart szívnak el. Nem azért tesszük ezt, mintha talán azok a fajták, melyeket Ausztriából leginkább behoznak, javításra szorulnának, mert a Trabuco, Británica és E Cuba, melyekről itt szó van, nálunk elég jó minőségben gyártanak. Természetes, vannak emberek, kiknek véleménye más és emellett szól az a tény, hogy a dohányzóknak ezrei megvannak győződve, hogy a Bécsben vásárolt szivarnál jobb nem létezik.

Nos, mi nem akarjuk ez emberek hitét megromlani, mert teljesen haszontalan volna kezeledések ellen küzdeni; csak constatálni bátor-

kodunk, hogy fentemlített szivarjaink hasonlíthatatlanul jobbak, mint Ausztriában és hivatkozunk itt szakértők szavaira, kik efelül véleményüket kimondták.

Nem akarjuk ezzel azt állítani, hogy szivarjaink talán a legtekintélyesebbek volnának.

Sőt ellenkezőleg! Sok, nagyon sok panaszunk volna, különösen egyes bizonyos gyártmányokra. Mérvadó körökben nem akarják hinni és a dolog mégis úgy van, hogy vannak az országban egyes gyártmányok, melyek daczára a gyártásnál elhasznált jó anyagoknak, nem felelnek meg, mert vagy nagyon erősek, vagy nagyon gyengék abban a minőségben. Egyáltalán nagyon különös jelenség az, hogy egy és ugyanazon fajták gyakran oly annyira különböznek egymástól, hogy azt hinné az ember, egész más fajtával van dolga. Képzeld csak el egy dohányost, ki pl. szokva nagy középső „Trabuco” szivarhoz és egy pár órára rá, miután már hetek óta olyanokat szitt, hirtelen erősebb Trabucóhoz jut, melyekhez sem orra, sem inye és még leginkább torka nincs szokva, minden esetre köhögési inger fogja el. És lehet ez a világ legjobb szivarja, a dohányzó rossznak tartja, ami nagyon természetes is és ítéletét, hogy a Trabuco most rossz, nem csudálhatjuk.

Ép oly kevéssé csudálkozhatunk azon, hogy az a dohányos, ki hozzá van szokva bizonyos fajtához, kisegítő eszköz gyanánt Ausztriából hozat szivarokat.

Jól Ausztriában semmi esetre sem készílik a szivarokat, de azt mégis el kell ismernünk, hogy egyformán és ott nem fordulnak elő oly esetek, hogy egy és ugyanazon fajta különböző anyagból állítják elő.

Azonkívül a vállalat gondoskodik arról, hogy semmiképp olyant el ne használjanak, legyen az a legjobb dohány, mely a dohányzóknál zavarokat idézhetne elő. Továbbá a szivarokat éretten, tehát sem nagyon száraz, sem nagyon nedves állapotban hozzák forgalomba és megfelelő készletről gondoskodnak, mely nemcsak hetekig tart, mint az nálunk van. Ebben van az egész titka annak, hogy miért egészsétes ki szükségleteiket sokan Ausztriában. A hátrány azonban ami részünkön van.

És így fölösleges volna még többet a tárgyban beszélni, miután ez állapotok megváltoztatása nem ütközik nagyobb nehézségekbe és a mindinkább növekedő osztrák behozatalnak is gátot vetnének; de ugyáltszik, hogy illetékes helyen ennek nem tulajdonítanak oly fontosságot, mint a melyet megérdemel és azért növekedik azoknak száma, kik előnyt adnak az osztrák szivarok a magyar fölött.

Növekedik nevezetesen felső Magyarországnban, az osztrák határhoz közelfekvő városokban és helységeken; sőt még a fővárosban is, hol az osztrák szivar behozatala becsülésként meghaladja a félmillió koronát. Ha nem is igen nagy ez összeg, de azzá lesz, ha megmondjuk, hogy a mi dohánygyártmányainkból ugyszólván semmit sem vesznek ki. Ez épen nem jele annak, hogy ott a mi szivarjainkat nem veszik figyelembe, inkább csak bizonyítékul szolgál arra, hogy ott a magyar gyártmányok bevitelénél sokkal szigorúabban járnak el, mint nálunk. Jóllehet a bevétel meg van engedve, az nem szenved kétséget, de végre mégis csak attól függ, hogy hogyan és mimódon. E bevétel szabályozni és ellenőrzést felállítani, hogy visszaélések ne történjenek, nagyon is szükséges volna, hogy a dohányzók legmesszebb menő kényelme is kielégítést nyerjen.

Az új zóna.

Letárgyalta már a tarifa-bizottság is az új zóna-díjszabást s elfogadta azt, úgy, hogy már folyamatban vannak az előkészületek is az új zónának az évi július 1-én való életbeléptetésére.

Az új zóna rendszere szerint a zónák száma a mai tizenhárom helyett husz lesz; az első zóna díja változatlan, a középzónákon az utazás 20 százalékkal olcsóbbodik, de az új XVIII-ik zónánál, vagyis 350 kilométernél hosszabb utakon drágább lesz az utazás a mainál. Eddig a végtelen zóna 225 kilométernél kezdődött, ezután csak 400 kilométernél kezdődik.

A távolsági forgalomban az új tarifa a következő lesz: (A vastagabb számok az új tarifát, a vékonyak a régít mutatják.)

Zóna	Távolság kilométerekben	Utazási díj koronákban					
		személyvonaton			gyorsvonaton		
		I.	II.	III.	I.	II.	III.
1	21—25	1.20	0.80	0.50	1.50	1.—	0.60
		1.20	0.80	0.50	1.50	1.—	0.60
2	26—40	2.40	1.60	1.—	3.—	2.—	1.20
		1.80	1.20	0.80	2.40	1.60	1.—
3	41—55	3.60	2.40	1.50	4.50	3.—	1.80
		2.70	1.80	1.20	3.60	2.40	1.50
4	56—70	4.80	3.20	2.—	6.—	4.—	2.20
		3.60	2.40	1.60	4.80	3.20	2.—
5	71—85	6.—	4.—	2.50	7.50	5.—	3.—
		4.50	3.—	2.—	6.—	4.—	2.50
6	86—100	7.20	4.80	3.—	9.—	6.—	3.60
		5.40	3.60	2.40	7.20	4.80	3.—
7	101—115	8.40	5.60	3.50	10.50	7.—	4.20
		6.30	4.20	2.80	8.40	5.60	3.50
8	116—130	9.60	6.40	4.—	12.—	8.—	4.80
		7.20	4.80	3.20	9.60	6.40	3.50
9	131—145	10.80	7.20	4.50	13.50	9.—	4.50
		8.10	5.40	3.60	10.80	7.20	4.50
10	146—160	12.—	8.—	5.—	15.—	10.—	6.—
		9.—	6.—	4.—	12.—	8.—	5.—
11	161—175	13.20	8.80	5.50	16.50	11.—	6.60
		9.90	6.60	4.40	13.20	8.80	5.50
12	176—200	14.40	9.60	6.—	18.—	12.—	7.20
		11.—	7.50	5.—	14.70	10.—	6.20
13	201—225	16.50	10.80	7.—	21.—	14.—	8.60
		12.10	8.40	5.60	16.20	11.20	6.90
14	226—250	18.—	12.—	8.—	24.—	16.—	10.—
		13.20	9.30	6.20	17.70	12.40	7.60
15	251—275	18.—	12.—	8.—	24.—	16.—	10.—
		14.30	10.20	6.80	19.20	13.60	8.30
16	276—300	18.—	12.—	8.—	24.—	16.—	10.—
		15.50	11.10	7.40	20.70	14.80	9.—
17	301—325	18.—	12.—	8.—	24.—	16.—	10.—
		16.50	12.—	8.—	22.10	16.—	9.70
18	326—350	18.—	12.—	8.—	24.—	16.—	10.—
		17.60	12.90	8.60	23.70	17.20	10.40
19	351—400	18.—	12.—	8.—	24.—	16.—	10.—
		18.70	13.80	9.20	25.20	18.40	11.20
20	401—800	18.—	12.—	8.—	24.—	16.—	10.—
		20.—	15.—	10.—	27.—	20.—	12.—

Változik a podgyász-díjszabás is úgy a rendszer, mint az árak tekintetében. A podgyász-díjszabás terén a távolsági zónák változatlanul megmaradnak, de változás áll be a súly szerinti díj körül. Eddig a m. á. v. podgyász-díjszabása csak háromféle podgyászt ismert: 1—50 kilogrammig, 51—100 kilogrammig és 100 kilogrammnál súlyosabbat, ezentul 50 kilogrammig egységes a díj, azontul 10 kilogrammonként nagyobbodik a díj, még pedig az első zónában 10 fillérrel, a 2-dikban 20, a 3-dikban 40, a 4-dikben 60, az 5-dikben 80, a 6-dikban 100 s a 7-dikben 139 fillérrel. Ennek azután az a következménye, hogy 50 kilogrammig ugyanakkora lesz a díj, mint ma, 51 kilogrammon túl 100 kilogramm súlyig olcsóbb a mainál, de azontul drágább, a mint ezt a következő táblázat mutatja:

A podgyász díja, fillérben:

Távolság	1—50 kilogrammért		100 kilogrammért		300 kilogrammért	
	új	régi	új	rég.	új	régi
1—50 km.-ig	50	50	100	100	300	200
51—100 km.-ig	100	100	200	200	550	400
101—200 km.-ig	200	200	400	400	1200	800
201—300 km.-ig	300	300	600	600	1800	1200
301—450 km.-ig	400	400	800	800	2400	1600
451—600 km.-ig	500	500	1000	1000	3000	2000
600 kilométeren túl	600	600	1200	1200	3600	2400

Ezek az új tarifa eltérései a régihez képest.

Meg kell még jegyeznünk, hogy a tarifabizottságban, a mely Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter elnöke alatt tárgyalta az új tervezetet, egyrésztől aggályosnak tekintették az eddigi maximális tételek felemelését, másrésztől a vonalszakaszoknak legalább 700 km.-ig való fokozatos továbbkésztését indítványozták. A miniszter megígérte, hogy a felhozott észrevételeket megfontolás tárgyává fogja tenni.

Vegyesek.

A detail utazatok mozgalmá, a monarkia két államában most egyidejűleg készülnek az ipartörvény 50, illetve Ausztriában 59 §-ának módosítására. A megrendelések gyűjtésének ellátását azonban mind az osztrák, mind a magyar detailutazatok sérelme nek találják magukra nézve. Vasárnap délután három órákor a legtekintélyesebb budapesti kereskedőkből és iparosokból igen népes értekezlet gyűlt össze, a melyen Brachfeld Sándor elnöklésével egyhangulag elhatározták, hogy az ipartörvény sérelmes módosítása dolgában memandumot terjesztenek a kereskedelmi kormányhoz és ebben a memorandumban kifejtik, hogy a magyar ipar ma még nem bírná el a megrendelések gyűjtésének ellátását, mert egyrészt csak a gyűjtött megrendelések tették lehetővé, hogy a kereskedők állandóan foglalkoztathassák a munkásokat és kisiparosokat, másrészt pedig rábeszélés nélkül a magyar ipar nem képes az erősebb idegennel fölvenni a versenyt. Ilyenformán pedig a törvény akaratlanul is elsőbbséget biztosít a tehetősebb külföldi iparnak a szegényebb magyar iparral szemben. Szociális és nemzeti érdek tehát, hogy ez a reform életbe ne lépjen, vagy legalább halasztást szenvedjen, míg a hazai kereskedelem és ipar az új versenyre elkészül. Az értekezlet elhatározta, hogy ezt a memandumot küldöttség útján terjeszti Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter elé.

A magyar háztartási iskola egyesület délelőtt 11 órákor tartotta a rendes évi közgyűlést Dániel Ernőné báróné elnöklésével az egyesület Rottenbiller-utca 15. szám alatti helyiségében. Dániel Ernőné báróné elnöki megnyitójában üdvözölte a megjelenteket. Utána Beldi Isztor dr. titkár titkári jelentésében kiemeli, hogy a Magyar Háztartási és Iskola Egyesület jelenleg négy kurzust tart fenn. A délelőtti kurzuson előkelőbb családok serdülő leányai nyernek oktatást a háztartás vezetésében. Ezt a tanfolyamot 90 hallgató látogatja. A délutáni tanfolyamon női kezimunkát tanítanak. Erre a kurzusra 35-en járnak. Az esti-tanfolyamot leginkább gyári munkásleány látogatják s a varrásban és kézimunkában nyernek oktatást. A tanulók száma ezen a tanfolyamon 53. Van még egy cselédtanfolyam is, a melyet leginkább a nyár folyamán látogatnak cselédek. Ezután Szeekay István egyesületi irodavezető terjesztette elő a felügyelő bizottság jelentését.

Szegédszerkesztő: Heltai Nándor.

Első és kir. szab. eredetű selmezi pipa-, táltek-pipa- és pipaszár-gyár (őzerő-berendezéssel).

TAKÁCS EDE
Zólyom-Selmeztől
Alapított 1836-ban.

Ajánlja a legjobb hírnevű orvondó és kitűnő minőségűre nézve páratlan valódi selmezi agyagpipát, táltek-pipát, pipaszárakat és szivarszárakat, minden kivételben, a legolcsóbb árak mellett.

Képes árjegyzékek bérmentes visszaküldés esetén kívánatr bérmentes küldetnek

Egyedüli hírneves jó gyártmány.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Die Zukunft des ungarischen Tabakmonopols. — Die Einfuhr österreichischer Zigarren. — Annoncen.

Die Zukunft des ungarischen Tabakmonopols.

Es ist nicht nur die Aufgabe der Presse, all dasjenige chronologisch zu verzeichnen, was der Tag bringt, auch nicht jene Vorkommnisse zu registriren, die aus der Vergangenheit geschöpft, mit den dermaligen Verhältnissen verglichen werden, um zu verbessern; im Gegentheil, es ist auch ihre Aufgabe zu erwägen und zu untersuchen, ob dasjenige was vorhanden ist, geeignet sein könnte, Schaden oder Nutzen in die Zukunft zu tragen. Namentlich das Fachblatt hat diese Aufgabe. Das Fachblatt, welches sich mit irgend einem bestimmten Fache befasst, ihm obliegt die Pflicht, sein Auge in die Zukunft zu werfen und zu schauen, ob all das, was in Gegenwart geschieht, auch dieser heilsam oder von Nachtheilen begleitet sein wird.

Und wahrlich, eine drastische Bestätigung dieser unserer Behauptung findet man sofort, wenn man die kolossalen Fehler, welche auf dem Gebiete des Tabakmonopols begangen wurden, Revue passieren lässt und die Mängel, welche demselben heutigen Tages anhaften, damit in Vergleich bringt. Wo stünde heute das Tabakmonopol, wenn sein Organismus und seine schwerfälligen administrativen Einrichtungen, die in früheren Jahren eingeführt wurden, anders geartet gewesen wären. Allerdings kommt dabei so Manches in Betracht, wofür keine einzige ungarische Regierung, beziehungsweise deren Finanzleiter verantwortlich gemacht werden kann, nachdem das 50 Jahre alte Tabakmonopol Jahre hindurch durch fremde Hände geleitet wurde; aber schliesslich bleibt Fehler Fehler und kaum wird darnach gefragt, durch wen er begangen wurde. Fehler jedoch rächen sich bitter, namentlich in der Zukunft und wenn wir Eingang erwähnten, dass ein Blick in die Zukunft vonnöthen ist, um das Bestehende danach einzurichten, so glauben wir, dass dies bei unserem verhältnissmässig noch jungen Tabakmonopol nur von gutem Einflusse sein kann.

Vor Jahren wurde, im Einvernehmen mit der österreichischen Regierung, diesseits und jenseits je eine Tabak-Regie geschaffen. Die Idee war vortrefflich und geradezu forderte sie die Frage heraus, warum dies nicht schon früher geschehen. Denn wie kann auch ein industrielles Werk, welches Waaren im Werthe von vielen Millionen erzeugt und verkauft, auch anders geleitet und geführt werden, als derart, dass seine vollständige Selbstständigkeit sowohl in der Erzeugung als in der Verwaltung gewahrt wird? Wie ist es denkbar, dass eine solch Grossindustrie und ein solch Grosshandel lediglich in streng amtlicher Weise geführt wird, ohne die hunderte namhafter Interessen zu tangiren, welche einer solchen Grossindustrie und dessen Handel anhaften?

Doch was geschah? Die Tabak-Regie wurde unter dem Titel „M. k. hohányközponti igazgatóság“ errichtet, ein Titel der deutlich besagt, dass sämtliche auf das Tabak-Monopol Bezug habenden Angelegenheiten in ihr Ressort fallen. Indess ist dem nicht so! Wohl unterstehen der k. u. Tabak-Direktion sämtliche das Fabrikationswesen betreffende Angelegenheiten und wollten wir haarspalterisch sein, so müssten wir sagen, nicht einmal diese vollständig; doch wo bleibt die Hauptsache — der Vertrieb? Wohin zählt er, wohin gehört er?

Im Finanzministerium findet in der Sektion XIII die oberste Leitung des Vertriebes statt. Von hier aus ergehen die Ordres an die Tabak-Magazine, Finanz-Direktionen, Tabak-Einlösungsämter, etc. Es tritt also der Fall ein, dass zum Beispiel bei Einführung einer nothwendigen neuen Sorte die Tabak-Direktion, welche doch in erster Reihe das Verständniss hiefür haben muss und hat, ihre Absicht dem Finanzministerium mittheilen muss. Von hier aus geht die Proposition nach Wien und wenn dort die für uns wichtige Sorte keine günstige Aufnahme findet, so unterbleibt deren Anfertigung. Demnach hat also die königliche Tabak-Regie die Hände doppelt gebunden. Fürs Erste muss ihr Vorschlag die Billigung des Finanzministeriums finden und wenn dies der Fall ist, dann spricht erst die österreichische Tabak-Regie ihr gewichtiges Wort. Doch wir verfolgen den Vorgang weiter. Gesetz den Fall, die Neueinführung einer Sorte findet in Oesterreich Beifall. Nun werden hier Musterzigarren angefertigt und auch in Oesterreich. Selbstverständlich besteht jede Tabak-Regie darauf, dass die neue Sorte nach jener Façon angefertigt werde, wie sie es wünscht. Doch wenn auch das überstanden ist, dann zeigt es sich erst deutlich, wie absurd die Zweitheilung im Betriebe ist, denn nun beginnen zwischen Fabrikationsstelle (Dohányjövédéki igazgatóság) und Vertriebsstelle (Finanzministerium) die Verhandlungen aller Details hinsichtlich Einführung und Betrieb, und das dauert gewöhnlich so lange, bis die neueinzuführende Sorte nicht mehr nothwendig ist, denn schon ist der Geschmack des Publikums ein anderer geworden.

Wen dies wundert, den verweisen wir auf die „Hunnia“-Zigarrette, deren Einführung ebenfalls von Oesterreich abhing und die daher, nachdem man den flotten Abgang derselben dort mit Recht urgirte, in einem sehr geringen Quantum auf den Markt brachte. Wer weiss, ob die Zigarrette, wenn sie für österreichische Verhältnisse auch nicht passt, bei uns nicht einen Riesen-Konsum erzielt hätte; allein durch den schleppenden Gang, mit welcher sie eingeführt wurde, waren Verschleisser und Raucher derselben überdrüssig und so kam auch das, was wir

gleich damals behaupteten, die Zigarrette zählt zu den todtten Verkaufsartikeln.

Und so haben wir denn auch für die Zukunft des Tabak-Monopols keine rosigen Hoffnungen, wenn diesem Zwitterdinge, wie es heute besteht, kein Ende bereitet wird. Wenn schon die Verhältnisse solche sind, dass das ungarische Tabak-Monopol, welches eine ganz andere Raucherwelt mit Rauchmaterial zu versorgen hat, als das österreichische, gleichwohl in den wichtigsten Dingen gemeinschaftliche Sache machen muss, so heisst es doch, sich in das eigene Fleisch schneiden, wenn man in einer Weise verfährt, wie die geschilderte.

Wir abstrahiren davon, die riesigen Kosten hier aufzuzählen, welche dadurch entstehen, dass eine Staatseinnahme von 80 Millionen Kronen aus zwei Hauptamtsstellen besteht. Gibt es ein Ressort in der gesammten Finanzverwaltung, welches in zwei Theilen verwaltet wird?

Wie gesagt, die materielle Frage, welche dabei in Betracht kommt, ist untergeordneter Natur, denn schliesslich das Tabakmonopol liefert ja seinen hübschen Nutzen und obgleich das Erträgniss aus demselben ebenfalls als eine Steuer zu betrachten ist, so dürfte gleichwohl die Bilanz darunter nicht leiden. Man hat's, man kann's thun! sagt der Deutsche.

Was aber nicht begriffen werden kann, das ist die Beibehaltung eines Zustandes, den man selbst in Oesterreich zum grossen Theile beseitigt hat. Wo von einer Erschwerung der Geschäftsführung, von einer Verminderung der Einnahmen, von einer Bedrückung der Verschleisser und des Publikums die Rede ist, dort sollte doch die sich immer Bahn brechende Weisheit das Richtige finden, um dem Fortschritte die Thore zu öffnen und nicht rückwärts zu schreiten, statt vorwärts. Das ist aber hier der Fall. Die Zukunft des Tabak-Monopols liegt in den Händen des dermaligen Leiters der Finanzen, Sr. Excellenz des Herrn Finanzministers Lukács. Wir wissen, dass ihm schon einigemal das Projekt der Verschmelzung beider in Rede stehender Amtsstellen vorgelegt wurde. Wir wissen, dass er auf dem Gebiete des Tabak-Monopols vollständig versirt ist. Wir vertrauen seiner Weisheit, dass er diese Frage endlich einmal selbst studiere und dass er daher finden wird, wie sehr drückend und lähmend die Zweitheilung des Tabak-Monopols auf das Ganze wirkt. Es unterliegt keinem Zweifel, dass dieser Zustand früher oder später aus der Welt geschafft werden wird, denn seine Nachtheile sind auf Schritt und Tritt nachweisbar. Warum also mit dessen Ausföhrung zögern? Je früher, desto besser!

Die Einfuhr österreichischer Zigarren.

Es ist nichts Neues, was wir mittheilen, denn immer und immer wieder kommen wir auf den Umstand zurück, dass viel, zu viel österreichische Zigarren in Ungarn verbraucht werden. Wir thun dies nicht deshalb, damit etwa jene Sorten, welche zumeist aus Österreich eingeführt werden, einer Verbesserung unterliegen würden, zumal die Sorten Trabuco, Britanica und E. Cuba, um die es sich handelt, bei uns in ziemlich guter Qualität erzeugt werden. Freilich gibt es auch Leute, die anderer Meinung sind. Beweis dafür liefert die Thatsache, dass es Tausende von Rauchern gibt, die da verneinen, es gäbe keine bessere Zigarre, als diejenige, welche sie in Wien kaufen.

Nun denn, wir wollen diesen Leuten ihren Glauben nicht nehmen, auch würde es uns nichts nützen, denn gegen die Einbildung anzukämpfen ist das Schwierigste, was es überhaupt gibt; allein konstatiren müssen wir, dass unsere Zigarren, namentlich die oberwähnten drei Sorten, ungleich besser sind, als die österreichischen und berufen wir uns dabei auf den Ausspruch von Fachkennern, welche darüber ein Urtheil abgegeben haben.

Doch damit will durchaus nicht gesagt sein, dass unsere Zigarren das non plus ultra sind. Im Gegentheil! Viel, sehr viel hätten wir daran zu bekritteln, doch wohl gemerkt, nur bei gewissen Fabrikaten. Man will es kompetenten Ortes nicht glauben, aber die Sache verhält sich doch so, dass es im Lande einige Fabrikate gibt, die trotz des bei der Fabrikation verwendeten guten Materials, gleichwohl nicht entsprechen können, weil sie entweder für die betreffende Sorte zu stark oder zu schwach sind. Überhaupt ist es eine sehr sonderbare Erscheinung, dass ein und dieselbe Sorte bei uns so grundverschieden von einander öfter abweicht, dass man annehmen könnte, man hätte es mit einer anderen Zigarre zu thun.

Nun stelle man sich einen Raucher vor, der zum Beispiel an eine mittelstarke Trabuco, Zigarre gewöhnt ist und der ein paar Stunden darauf, nachdem er wochenlang solche Zigarren geraucht hat, plötzlich eine scharfe, starke Trabuco-Zigarre erhält, an die weder seine Nase noch sein Gaumen gewöhnt sind, am wenigsten aber sein Hals, der nunmehr zum Husten gereizt wird. Und diese Zigarre kann die Beste der Welt sein, der Raucher hält sie für schlecht, was sehr natürlich ist und sein Urtheil, dass die Trabuco jetzt schlecht sind, braucht keineswegs zu verwundern.

Aber ebenso wenig braucht es Wunder zu nehmen, wenn der, an eine Sorte einmal gewöhnte Raucher sich zu dem Aushilfsmittel wendet und seine Zigarren aus Österreich bezieht. Gut werden die Zigarren in Österreich keineswegs gemacht, jedoch müssen wir gerechterweise sagen, dass sie gleichmässig erzeugt werden und solche Fälle dort nicht vorkommen, dass ein und dieselbe Sorte aus verschiedenem Material hergestellt wird. Ausserdem sorgt die Verwaltung dafür, dass — und wäre es der beste Tabak — keineswegs ein solcher verwendet wird, der dem Raucher Beschwerden zu machen geeignet ist. Ferner wird die Zigarre in einem reifen, nicht zu trockenen, aber auch nicht zu nassen Zustande in den Verkehr gebracht und auf einen entsprechenden Vorrath gesehen, der nicht wie bei uns für Wochen ausreicht. Darin liegt das ganze Geheimnis dessen, warum so viele Leute die österreichische Zigarre vorziehen. Der Nachtheil aber steht auf unserer Seite.

Und somit wäre es überflüssig, noch mehr über diesen Gegenstand zu sprechen, zumal eine Abänderung in dieser Beziehung nicht zu den Schwierigkeiten gehört und die sich stets mehrende Einfuhr österreichischer Fabrikate dadurch verhindert würde; allein, es scheint, dass man der Sache kompetenten Ortes keineswegs jene Bedeutung beilegt, die ihr gebührt und darum wächst auch die Zahl derer, die

das österreichische Fabrikat dem ungarischen vorziehen. Sie wächst namentlich in Oberungarn, in den dem österreichischen Gebiete zunächst liegenden Städten und Ortschaften; sie wächst aber auch in der Hauptstadt, wo wir die Einfuhr österreichischer Zigarren auf zumindest im Werthe von einer halben Million Kronen schätzen. Ist sie gering diese Summe, so erscheint sie als eine ganz bedeutende, wenn wir zu bedenken geben, dass von unseren Tabak-Produkten nach Österreich fast gar nichts gelangt. Es ist dies keineswegs ein Zeichen, dass unsere Zigarren dort missachtet werden, vielmehr liefert es einen Beweis dafür, dass man auch bei der Einfuhr ungarischer Tabak-Produkte nach Österreich viel rigoroser dort verfährt, als bei uns. Wohl ist die Einfuhr gestattet, das unterliegt keinem Zweifel, allein schliesslich kommt es ja doch nur darauf an, wie und in welcher Weise. Diese Einfuhr zu regeln, eine Norm aufzustellen, dass Missbräuche nicht begangen werden können, das ist ebenfalls eine Sache, die dringend nothwendig ist und zur Verhinderung allzu weitgehender Bequemlichkeit für die Raucher, beitragen könnte.

Briefkasten der Redaktion.

An unsere p. t. Abonnenten, welche mit dem Pränumerationsbetrage noch im Rückstande sind, richten wir das Ersuchen, uns denselben postwendend einzusenden.

Herrn F. K. in R. Sie scheinen auch Einer von denjenigen zu sein, die sich gerne die heissen Kastanien aus dem Ofen von Anderen heraus-holen lassen wollen. Warum besorgen Sie diese Ihre Angelegenheit nicht selbst?

Frau B. Sch. in B. Wir haben Ihnen bereits mitgeteilt, dass Sie kein Recht haben die Trafik zu verkaufen.

Hilfsredakteur: Ferdinand Heltai.

„LE GRIFFON“

„LE SUBLIME“

anerkannt bestes und feinstes echt französische
ZIGARETTENPAPIER.

Unentbehrlicher Artikel in den k. u. Tabak-Gross- und Kleintrafiken!

LOHNENDER VERSCHLEISS,
weil von Jedermann verlangt.

GENERAL-DEPOT:
GOLDZIEHER GÉZA
Budapest, V., Sas-utca 29. szám.